

Rahandusministri määruse „Käibemaksuseaduse muutmisega seotud rahandusministri määruste muutmine“ eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

Sisukokkuvõte

Rahandusministri määruste muutmise eelnõu on koostatud tulenevalt 2025. aasta 1. jaanuaril jõustuvast käibemaksuseaduse (edaspidi *KMS*) muudatusest, millega tõstetakse majutusele kehtiv 9%-ne vähendatud käibemaksusumäär 13%-le ja ajakirjandusväljaannetele kehtiv 5%-ne vähendatud käibemaksusumäär 9%-le.

Eelnõu ettevalmistaja

Eelnõu autoriks on Rahandusministeeriumi maksu- ja tollipoliitika osakonna peaspetsialist Aet Külasalu (aet.kylasalu@fin.ee, tel 5885 1300). Juriidilise ekspertiisi tegi Rahandusministeeriumi personali- ja õigusosakonna nõunik Agnes Peterson (agnes.peterson@fin.ee, tel 5885 1301). Keeletoimetaja on Rahandusministeeriumi personali- ja õigusosakonna keeletoimetaja Sirje Lilover (sirje.lilover@fin.ee, tel 5885 1468).

Märkused

Eelnõuga muudetakse järgmiseid rahandusministri määruseid:

- 1) rahandusministri 30. märtsi 2004. a määrus nr 40 „Maksukohustuslase käibemaksu igapäevase arvestuse pidamise kord“ (RT I, 03.11.2023, 7);
- 2) rahandusministri 30. märtsi 2004. a määrus nr 41 „Kauba või teenuse harilikust väärtusest madalama hinnaga võõrandamiseks maksukohustuslasele antava sihtotstarbelise toetuse maksustatava väärtuse hulka arvamise ja maksustamise kord“ (RT I, 03.11.2023, 8);
- 3) rahandusministri 10. juuni 2014. a määrus nr 17 „Käibedeklaratsiooni vorm“ (RT I, 03.11.2023, 5);
- 4) rahandusministri 19. juuni 2017. a määrus nr 37 „Täpsustavad juhised tollideklaratsiooni esitamiseks ning muutmise ja kehtetuks tunnistamise taotluse esitamiseks“ (RT I, 03.11.2023, 6).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

2.1. Eelnõu § 1

Eelnõu § 1 näeb ette rahandusministri 30. märtsi 2004. a määruse nr 40 „Maksukohustuslase käibemaksu igapäevase arvestuse pidamise kord“ muutmise. Muudetakse määruse § 2 lõike 1 punkti 1 sõnastust selliselt, et tekstist jäetakse välja sulgudes olev loetelu käibemaksusumääradele. Alates 2024. aasta 1. jaanuarist kehtib käibemaksusumäär 22%, samas jääb alles ka 20%-ne maksumäär, kuna vastavalt *KMS* § 46 lõigetele 24 ja 25 on üleminekuperioodi jooksul kuni 2025. aasta 31. detsembrini õigus käibe maksustamisel kohaldada teatud tingimustel, mis puudutab pikaajalisi lepinguid või kassapõhist käibemaksuarvestust 20%-st maksumäära. Alates 2025. aasta 1. jaanuarist kehtib majutusele 13%-ne maksumäär ja ajakirjandusväljaannetele 9%-ne maksumäär. Samas kehtib vastavalt *KMS* § 46 lõikele 27 üleminekuperioodi jooksul kuni 2026. aasta 31. detsembrini õigus kassapõhist käibemaksuarvestust pidaval maksukohustuslasel rakendada teatud tingimuste täitmisel ajakirjandusväljaande käibe maksustamisel ka 5%-st maksumäära. Seega, et vältida edaspidi määruse muutmist vastavalt sellele, millised maksumäärad millistel perioodidel kehtivad, jäetakse sättest välja konkreetne loetelu maksumääradele ja asendatakse tekstiga,

mille kohaselt tuleb maksukohustuslasel pidada arvestust erinevate käibemaksumäärade, sealhulgas 0%-se määra lõikes.

2.2. Eelnõu § 2

Eelnõu § 2 näeb ette rahandusministri 30. märtsi 2004. a määruse nr 41 „Kauba või teenuse harilikust väärtusest madalama hinnaga võõrandamiseks maksukohustuslasele antava sihtotstarbelise toetuse maksustatava väärtuse hulka arvamise ja maksustamise kord“ muutmise.

Kehtiva määruse § 2 lõikes 2 on sätestatud sihtotstarbelise toetusena laekunud rahasummalt käibemaksu arvutamise kord maksumäärade lõikes. Eelnõu kohaselt selleks, et vältida käibemaksumäärade muutmistest tulenevalt määruse teksti edaspidist muutmist (vt punkt 2.1 selgitus) sätestatakse määruse § 2 lõikes 2 üldpõhimõtte, et sihtotstarbelise toetusena laekunud rahasummalt käibemaksu arvutamisel lähtutakse sellest, et käibemaksusumma sisaldub toetusena laekunud summas. Sätte muudatusest tulenevalt sihtotstarbeliselt toetuselt käibemaksusumma arvutamise kord ei muutu.

2.3. Eelnõu § 3

Eelnõu § 3 näeb ette rahandusministri 10. juuni 2014. a määrusega nr 17 „Käibedeklaratsiooni vorm“ kehtestatud vormide KMD ja KMD INF muudatused.

Määruse §-i 1¹ lisatakse lõige 4, mille kohaselt alates 2025. aasta 1. jaanuarist kehtivaid vorme kohaldatakse 2025. aasta 1. jaanuarist algavatele maksustamisperioodidele. Seega nt 2024. aasta detsembri kohta esitatakse andmed kuni 2023. aasta 31. detsembrini kehtinud vormidel.

Eelnõu kohaselt lisatakse vormile KMD uus rida 2² „13% määraga maksustatavad toimingud ja tehingud“. Vastavalt täpsustatakse ka rea 4 (käibemaks kokku) kirjeldust. Vastavalt on täpsustatud ka vormi täitmise juhiseid.

Lisaks täiendatakse vormi KMD lahtri 1, 2 ja 2² täitmise juhiseid punktiga 16 tulenevalt KMS § 46 lõikest 26, mille kohaselt on kuni 2026. aasta 31. detsembrini õigus 13% määra asemel maksustada majutus või majutus koos hommikusöögiga 9%-lise maksumääraga, kui maksukohustuslane rakendab kassapõhise käibemaksuarvestuse erikorda ja teenuse saajale on väljastati arve ning teenus osutati enne 2025. aasta 1. jaanuari. Samuti lisatakse lahtri 2¹ täitmise juhiseid tulenevalt KMS § 46 lõikest 27, mille kohaselt on kuni 2026. aasta 31. detsembrini õigus 9% määra asemel maksustada ajakirjandusväljaande käive 5% määraga, kui maksukohustuslane rakendab kassapõhise käibemaksuarvestuse erikorda ja ostjale väljastati arve ning kaup lähetati või tehti kättesaadavaks või teenus osutati enne 2025. aasta 1. jaanuari. Vormil KMD INF A-osa vormil täiendatakse veeru 9 pealkirja viitega KMD lahtrile 2². KMD INF täitmise juhises lisatakse läbivalt vähendatud maksumäärasid puudutavate selgituste juurde 13% ning täiendatakse selgitusega, mis puudutavad KMS § 46 lõikest 27 tulenevalt erandjuhtudel 5% sisaldavate arvete andmete deklareerimist.

2.4. Eelnõu § 4

Eelnõu § 4 näeb ette rahandusministri 19. juuni 2017. a määruse nr 37 „Täpsustavad juhised tollideklaratsiooni esitamiseks ning muutmise ja kehtetuks tunnistamise taotluse esitamiseks“ muutmise.

Määruse lisas 4 „Tolliprotseduuri riiklikud lisakoodid“ koodi 1KS kirjeldusest jäetakse välja käibemaksu vähendatud määr 5%, mis on alates 2025. aasta 1. jaanuarist kehtetu.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõus sisalduvad muudatused on kooskõlas liidu õigusega.

4. Määruse mõjud ning määruse rakendamiseks vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

KMS muudatuste mõju on hinnatud Riigikogus 2023. aasta 19. juunil vastu võetud käibemaksuseaduse muutmise seaduse eelnõu (147 SE) seletuskirjas¹.

5. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 2025. aasta 1. jaanuaril, kuna siis jõustuvad KMS muudatused, mille kohaselt kehtestatakse majutusele või majutusele koos hommikusöögiga 13%-ne käibemaksumäär ja ajakirjandusele 9%-ne käibemaksumäär.

6. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu kooskõlastatakse Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi ning Maksu- ja Tolliametiga.

¹ <https://www.riigikogu.ee/tegevus/eelnoud/eelnou/fa4c510e-bdc4-4248-8fe1-1f6bb21ad1c6/kaibemaksuseaduse-muutmise-seadus>